

آیا تصمیم‌گیران کشور می‌دانند حکمرانی فضای مجازی محدودیت شبکه‌های اجتماعی نیست و تهدیدهای امنیتی انقلاب صنعتی چهارم جدی است

حکمرانی عاقلانه مجازی؛ دفاع از زیرساخت صنعت

مقده‌های ۴ و ۵

اعضای گروه ما و از مخاطب‌شناسی آثارشان می‌گویند

سرود مذهبی را برای مخاطب عمو می‌تولید می‌کنیم

۱۳ و ۱۲

www.fdn.ir | Wed | 31 Pages

برخی منابع می‌گویند آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در آخرین گزارشش بعضی ادعاهای پیشین را پس گرفته است

نوبت عقب‌نشینی آژانس

دود و دم سخن می‌گویند

بازار ۶۰ هزار میلیارد تومانی سیگار در ایران

تهدید دلفک

مقامات اوکراینی با تهدید ایران به تجاوز به دنبال پیگیری اهداف مشترک آمریکایی-صهیونیستی هستند

دغدغه‌های نماینده‌ها در روز رای اعتماد صحرایی

مشکلات آموزش و پرورش کجاست و تو کجا؟

همین صفحه

« یادداشت

لزوم اجتماعی‌سازی اقتصاد، نگاهی به گفت‌وگوهای اخیر اقتصادی

از گتوند تا چمشیر

کامیل سوهانی پژوهشگر اندیشه

در ماه گذشته چند گفت‌وگو و مناظره با محوریت اقتصاد میان چهره‌های اقتصاد‌خواننده و اقتصاد‌ناخوانده انجام شد. از جمله این گفت‌وگوها مناظره مهدی طیفانی، فارغ‌التحصیل اقتصاد دانشگاه امام صادق (ع) با یاسر جبرائیلی و همچنین موسی غنی‌نژاد، استاد اقتصاد دانشگاه صنعتی شریف با علی‌علیزاده است. مسیری که طی شده تا این گفت‌وگوها شکل بگیرد و همچنین اتفاقات و افق‌های بعد از آن موضوع این یادداشت است.

پس از اولین اکران مستند مادرکشی با موضوع بحران آب در آذرماه ۱۳۹۵ به‌عنوان پژوهشگر، نویسنده و کارگردان این مستند در جلسات متعددی که شاید تعداد آن اکنون بعد از هفت سال به بالای ۲۰۰ جلسه برسد شرکت کرده‌ام و از نزدیک تاثیرات یک فعالیت رسانه‌ای و اجتماعی را در سطوح مختلف حاکمیتی، سیاستگذاری و آگاهی عمومی دیده‌ام.

مهم‌ترین اتفاق پس از ساخت و دیده شدن این مستند باز شدن راه گفت‌وگوی بدنه فن سالار با فعالان اجتماعی و به‌خصوص محیط‌زیستی بود. خوب به یاد دارم در اولین جلسات مناظره و گفت‌وگو در باب سدسازی همواره تحقیر بی‌سودی و متمم به حرف غیرعلمی زدن از طرف فن‌سالاران بخش ثابتی از این گفت‌وگوها بود، اما با ادامه این گفت‌وگوها کم‌کم این ادبیات که آب مساله‌ای صرفاً فنی‌مهندسی است از میان خود فن‌سالاران نیز رخت بریست و آب به‌عنوان مساله‌ای فرهنگی اجتماعی مورد گفت‌وگو واقع شد. به‌تدریج از میان بدنه تکنوکراسی کشور افراد بسیار زیادی به این اردوگاه پیوسته و آنچه زمانی در اوج مظلومیت مورد تمسخر قرار می‌گرفت از زبان خود ایشان شروع به ترویج شد و کسانی که زمانی به هیچ عنوان غیرمهندسان را شایسته گفت‌وگونی‌داستانند، شروع به اعتراف به خطاهای صورت گرفته در سال‌های گذشته کردند.

در جریان مناظره محمد فاضلی، جامعه‌شناس با عیسی بزرگزاده، معاونت فنی وقت شرکت آن‌نیرو، در برنامه تلویزیونی ۱۸۰ درجه شبکه افق، عیسی بزرگزاده ادعای داشت که حدود ۲۰ درصد سدهای کشور در مرحله طراحی دچار خطا هستند. همچنین حمید چیت‌چیان، وزیر نیرو برای اولین بار در تاریخ این وزارتخانه در برنامه تلویزیونی ژریا گفت: «ما در سدسازی افراط کرده‌ایم؛ حجم سدهای ساخته شده بالغ بر ۷۶ میلیارد مترمکعب است؛ درحالی که بیش از ۴۶ میلیارد مترمکعب آب برای تنظیم ندریم.» بدین ترتیب مساله‌ای که همیشه در دایره محدود تکنوکرات‌ها مورد بررسی و تصمیم‌گیری قرار می‌گرفت از این دایره خارج شد و توسط جامعه مورد پرسش قرار گرفت. در سال ۱۳۹۶ و در جریان رای اعتماد به کابینه دولت دوازدهم برای اولین بار در تاریخ مجلس، وزارتخانه‌ای که حوزه فعالیتش بسیار تخصصی محسوب شده و نمایندگان به خاطر این وجه تخصصی روی آن حساسیتی نداشتند دچار چالش شده و حبیب‌الله بی‌طرف به‌عنوان تنها نماینده مردودی کابینه از مجلس رای اعتماد گرفت.

آگاهی عمومی نیز به تدریج گسترش پیدا کرده تا اتفاقاتی مانند توقف ساخت پتروشیمی میانکاله که زمانی محال تصور می‌شد به واقعیت پیوست. آنچه در قضیه پتروشیمی میانکاله به ثمر نشست نتیجه سال‌ها تلاش فعالان اجتماعی برای ایجاد آگاهی عمومی بود. برای مدت زمان بسیار طولانی افتتاح یک پروژه صنعتی در هرکجای کشور با حماسه‌سرای مستولان و هلله‌ها و شادی و قربانی

دادن مردم محلی همراه بود اما توقف ساخت پتروشیمی میانکاله با فشار مردمی آن هم در میان حمایت همه‌جانبه مسئولان سیاسی نشان از اجتماعی شدن پروژه‌های صنعتی داشت.

چگونگی افتتاح سد چمشیر نمونه‌ای دیگر از این آگاهی بسط‌یافته بود. سد چمشیر که بسیاری آن را در زمینه ابعاد تخریب محیط‌زیست با گستوند مقایسه می‌کردند پس از کش و قوس‌های فراوان در سال ۱۴۰۱ بالاخره آبگیری شد. اما مقایسه چگونگی آبگیری این بزرگ‌ترین سد بتن غلتکی خاورمیانه با مراسم افتتاح سد گتوند بسیار قابل تأمل بود. افتتاح سد گتوند با حضور رئیس‌جمهور و اعضای کابینه و مقامات لشکری، کشوری، محلی و رسانه‌های متعدد و حماسه‌سرای‌های بی‌پایان انجام شد و آبگیری سد چمشیر همزمان با مخالفت معاون رئیس‌جمهور و رئیس سازمان محیط‌زیست و کمیسیون اصل ۹۰ و فراکسیون محیط‌زیست مجلس به‌صورت شتابزده، بی‌سروصدا، پنهانی و چراغ خاموش. هرچند هنوز سدهایی همانند چمشیر افتتاح و طرح‌های صنعتی نادرست و نابجا اجرا می‌شوند اما همه این اتفاقات برای یک فعال اجتماعی واقع‌بین که درک درستی از پیچیدگی‌های جامعه داشته و به دنبال چوب‌جادی برای اصلاحات فرهنگی تمدنی نیست و اصلاح قدم به قدم و اصولی را تنها راه نجات جامعه خویش می‌داند، بسیار امیدآفرین است.

اکنون مشابه این مسیر طی شده و این اتفاقات امیدآفرین این روزها در گفت‌وگوهای اقتصادی کشور در حال وقوع است. اقتصاد به‌عنوان عرصه‌ای ذاتاً اجتماعی که پایه‌گذاران آن فلاسفه و اهل علوم اجتماعی بوده‌اند برای سال‌های متمادی در کشور ما در دست دایره محدودی از کارشناسان عموماً علاقه‌مند به فرمول‌های متفنن و بی‌چون و چرای ریاضیات و بی‌خبر از پیچیدگی‌های مسائل فرهنگی اجتماعی بوده است. کسانی که اجرای سیاست‌های اقتصادی را به سادگی و اتقان یک معادله ریاضی تصور کرده و نسخه‌ها و دستورالعمل‌های دست‌چندم و تاریخ‌مصرف گذشته را همچون دارویی شفابخش برای نجات اقتصاد بیمار کشور تجویز و علی‌رغم در اختیار داشتن بیشترین امکانات برای اجرایی کردن این نسخ، هیچ‌گاه نتیجه اعمال خود را نپذیرفته و نمی‌پذیرند.

وادار کردن این افراد به گفت‌وگو درمورد عملکردشان هرچند در ابتدا با مقاومت و اتهام‌زنی درمورد بی‌سواد و غیرعلمی و غیرکارشناسی بودن همراه خواهد بود اما با صبر و حوصله و مقاومت این موضوع از دایره محدود ایشان خارج و اجتماعی خواهد شد. با آزاد شدن اقتصاد از بند این کارشناسان و اجتماع شدن آن، ساده‌اندیشی و ساده‌سازی از این ساله فرهنگی دور شده و فضا برای مواجهه با واقعیت فراهم می‌شود. وقتی در این گفت‌وگوها هزینه‌های تصمیمات ایشان برای عموم مردم تبیین شود، آگاهی عمومی جلوی سیاستگذاری در خلا را گرفته و تصمیم‌گیری‌ها براساس معیارهای مبتنی بر واقعیت تاریخ، فرهنگ، اقلیم و اجتماع انجام شده و طرح‌ها و نسخه‌های فانتزی براساس دلدادگی‌های ساده لوحانه و ایدئولوژیک جای خود را به عقلانیت میدانی خواهد داد. بدین ترتیب «آزادی» و «آزاداندیشی» یعنی همان مفاهیمی که ایشان با آن شروع می‌کنند تا به «آزادی بازار» برسند، نیروهای مقاوم و صاحب‌نظر اما پراکنده را متمرکز کرده و هزینه تصمیم‌گیری‌های پشت پرده اقتصادی را برای ایشان بسیار بالا خواهد برد و این تنها راه مبارزه سالم و امیدبخش با جریانی است که قدرت، سرمایه و رسانه را در اختیار دارد.

گرچه منزلت بس خطرناک است و مقصد بس بعید هیچ راهی نیست کان را نیست پایان غم‌مخور

« گزارش

برخی منابع می‌گویند آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در آخرین گزارشش بعضی ادعاهای پیشین را پس گرفته است

نوبت عقب‌نشینی آژانس

علی موزعی خبرنگار گروه سیاست

طرف‌های غربی در چندماهه اخیر به‌قدری هیجانی در برابر ایران رفتار کرده‌اند که با مرور سیر اخبار به‌وضوح می‌توان جهت‌گویی آنها تشخیص داد. جهت‌گیری که تلویحاً اعتراف به شکست را از جانب دولت‌های غربی نشان می‌دهد. تبادل اسدالله آسدی دیپلمات ایرانی با یک زندانی بلژیکی، واسطه قرار دادن سلطان عمان برای رساندن پیام مذاکره به ایران و ازسرگیری مذاکرات برای آزادسازی دارایی‌های بلوکه‌شده ایران در کره جنوبی نمونه‌هایی از خیره‌هایی است که انتشار آنها نشان می‌دهد طرف آمریکایی و شرکای غربی آن بعد از شکست پروژه آشوب بار دیگر درحال عقب‌گرد به موضع تعاملی خود با ایران هستند. انتشار یک‌خبر درمورد توافق ایران و آژانس بین‌المللی انرژی اتمی نشان می‌دهد این سازمان بین‌المللی نیز در پیروی از دولت‌های غربی گزینه تعامل با تهران را در دستور کار قرار داده است. مطابق آنچه روز گذشته در رسانه‌ها دست‌به‌دست شد در جریان مذاکرات فنی اخیر میان سازمان انرژی اتمی کشور ایران و آژانس بین‌المللی انرژی اتمی، پرونده یکی از مکان‌های ادعایی مطروحه آژانس (موسوم به آباده) حل و فصل شده است تا به این ترتیب بعد از پرونده ادعایی درمورد غنی‌سازی ایران در (لوزران) از دومین مکانی باشد که اتهام‌زنی‌ها درمورد آن پایان می‌یابد.

حالا باید منتظر ماند و دید آیا آژانس حاضر خواهد شد دست از اتهام‌زنی درمورد ایران بردارد و مکان باقی‌مانده یعنی تورقورآباد و ورامین نیز بردارد و هر ۴ پرونده ادعایی را منتهی‌الامر کند یا خیر. بسته شدن ماجرای دومین پرونده در مورد مکان‌های مورد ادعای آژانس پس از آن صورت گرفت که ایران و آژانس در سفر رافائل گروسی، مدیرکل آژانس به تهران توافق کردند که در قالب یک الگوی تعاملی پرونده مکان‌های مورد ادعا را به‌سمت حل‌وفصل پیش ببرند. در خلال این توافق همچنین ادعاهای آژانس درخصوص کشف ذرات اورانیوم با غنای ۸۳٫۷ درصد نیز با توضیحات فنی ایران حل و فصل شده است. در ادامه ضمن بررسی ابعاد توافق نگاهی داشته‌ایم به اخبار مثبتی که نشان می‌دهد طرف غربی از موضع خود علیه ایران عقب‌نشسته و مسیری را طی می‌کند که به‌وضوح می‌توان از آن پذیرش شکست سیاست‌های خصمانه را برداشت کرد.

یک سوم دوربین‌ها بازمی‌گردد و یکی از ۳ پرونده بسته می‌شود
 بهمن‌ماه سال گذشته بهروز گمان‌نوشی، سخنگوی سازمان انرژی اتمی در واکنش به ادعای رسانه‌های غربی مبتنی بر غنی‌سازی ۸۴ درصد توسط ایران گفته بود: «آنچه آژانس با ایران درخصوص وجود ذره یا ذراتی از اورانیوم با غنای بالای ۶۰ درصد مطرح کرده، در محل شیر برداشت محصول از طریق نمونه‌برداری متداول است. وجود ذره‌ها ذرات اورانیوم بالاتر از ۶۰ درصد در فرآیند غنی‌سازی به معنی غنی‌سازی بالای ۶۰ درصد نیست. این موضوع در روند غنی‌سازی امری بسیار طبیعی بوده که حتی می‌تواند با کاهش خوراک آبشارهای سانتریفیوژ در یک لحظه به وجود بیاید.» در مقابل بروز حسن‌نیت از جانب آژانس، ایران نیز متعهد شده است تعدادی از دوربین‌هایی را که مطابق قانون اقدام راهبردی برای لغو تحریم‌ها علیه عملیات ضبط‌شده متوقف شده بود، راجعاً نصب کند. البته تصاویر این دوربین‌ها در حالت آفلاین ضبط شده و قرار است صرفاً در اختیار ایران قرار داشته باشد. ارائه این تصاویر به آژانس مشروط به دستیابی توافقی بین ایران و اعضای ۴+۱ برای بازگشت به‌برجام است. گفته می‌شود تعداد دوربین‌هایی که قرار است به‌فرآیند تصویربرداری بازگردد، صرفاً یک‌سوم تعدادی است که در مرحله آخر توقف تصویربرداری از چرخه ضبط خارج شده‌اند. به نظر می‌رسد نصب مجدد همه دوربین‌های کنار گذاشته شده منوط به کنار گذاشته شدن کامل همه پرونده‌هایی است که آژانس بدون ارائه هیچ‌سندی و صرفاً بر مبنای داده‌های مفرضانه سرویس‌های جاسوسی رژیم صهیونیستی مدعی غنی‌سازی در آنهاست. حال با بسته شدن یکی از پرونده‌های ادعایی قرار است مدیرکل آژانس در نشست آتی شورای حکام گزارشی را در اختیار ۳۵ عضو این شورای قرار دهد که همکاری‌های ایران و آژانس در موضوعات پادمانتی یکی از مهم‌ترین موضوعات مورد بررسی در آن است.

در انتظار آزادسازی دارایی‌های بلوکه‌شده ایران
 اگرچه ایران به‌بحث تبادل زندانیان نگاهی انسان‌دوستانه دارد اما طرف غربی همواره سعی داشته با مرتبط دانستن این اقدام با مذاکرات هسته‌ای رویکرد ایران را زیر سؤال برده و اقدامی غیرانسان‌دوستانه

را از آن بازتابی کند. به همین دلیل نیز طرف غربی در زمان مذاکرات برجام در سال ۹۴ صرفاً زمانی حاضر به تبادل زندانیان شد که گام‌های پایانی توافق درحال طی شدن بود. حال همین سناریو به‌نحوی در مورد مذاکرات احیای برجام نیز درحال تکرار است. درحالی که برخلاف چندماه گذشته اخبار مثبتی درمورد روند مذاکرات احیای برجام شنیده می‌شود و امیر عبداللهمان نیز بار و به‌یوشتر توصیف کرد مسیر مذاکرات این اخبار را تایید کرده است. به‌یکبار خبر آزادی اسدالله آسدی، دیپلمات ایرانی که به‌صورت غیرقانونی در بلژیک زندانی بوده است در رسانه‌ها منتشر شد. در قبال این اقدام متقابل ایران نیز یک فرد بلژیکی که به‌اتهام جاسوسی در زندان‌ها متهم می‌برد را آزاد کرد. روز گذشته نیز خبری در رسانه‌ها منتشر شد که می‌توان آن را تکمیل‌کننده پروژه تبادل زندانیان دانست. مطابق آنچه برخی رسانه‌ها مدعی شده‌اند: «منابع آگاه دیپلماتیک دولتی در سؤال اعلام کرده‌اند که مقامات کره جنوبی و آمریکا درحال رایزنی در چهارچوب یک کارگروه برای آزادسازی ۷ میلیارد دلار پول بلوکه‌شده ایران در بانک‌های کره هستند.» از آنجایی که پیش از این اخباری درمورد حصول توافق برآموند موضوع آزادسازی بخشی از دارایی‌های بلوکه‌شده ایران از طریق یکی از کشورها منطقه منتشر شده بود آغاز مذاکرات با کره جنوبی امر بعدی به‌نظر نمی‌رسد. هم‌زمانی این اخبار و هم‌اندسازی آن با وقایع دوران برجام این احتمال را قوت بخشیده است که طرف‌های غربی قصد به سرانجام رساندن مذاکرات با تهران را داشته‌وبه‌نوعی شکست راهبردی تقابلی را پذیرفته‌اند.

رود عمان؛ واضح‌ترین نشانه عقب‌نشینی

نقش تاریخی عمان در واسطه‌گری بین ایران و آمریکا باعث شده هرگونه ارتباط مقامات این کشور با ایران در فضای رسانه‌ای رنگ و بوی مذاکره به خود بگیرد. سفر اخیر سلطان عمان به ایران نیز از این قاعده مستثنی نیست. در همین راستا روزنامه عمان دلیلی یکی از موفقیت‌های سفر سلطان عمان را موضوع هسته‌ای اعلام کرده و نوشته است: «در مرحله آتی تغییرات زیادی رخ خواهد داد به‌دوره اینکه امضای توافق هسته‌ای جدید می‌تواند نقش تمدنی ایران در تعامل با کشورهای دنیا را احیا کند.» علاوه بر این روز گذشته نیز حسین امیرعبداللهمان، وزیر خارجه ایران در گفت‌وگو با روزنامه فرانسوی «فیگارو» ضمن اعلام اینکه او ولی باقری با جواب‌بول و انریکه موارد در زمینه موضوع هسته‌ای در ارتباط هستند گفت: «تبادل پیام‌ها میان تهران و واشنگتن از طریق واسطه‌های منطقه‌ای و حتی اروپایی ادامه دارد.» اشاره وزیر خارجه که شومان به تبادل پیام از طریق واسطه منطقه‌ای زمانی که در کنار خبر روزنامه عمانی قرار می‌گیرد امیدها به احیا برجام را زنده می‌کند و این امیدها زمانی بیشتر می‌شود که به خاطر باوریم سال ۹۲ نخستین بار این سلطان عمان بود که اعلام خبر به رسمیت شناخته شدن حق غنی‌سازی ایران از جانب طرف آمریکایی زمینه رسیدن به توافق هسته‌ای را فراهم آورد.

فراخوان انتخاب بازنشستگان

و مستمري بگيران نمونه

سازمان تأمین اجتماعی

شماره شناسه ۱۵۰۶۰۱۰
شماره م. الف ۸۸۹